

Sygn. akt III AUa 1217/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 kwietnia 2019 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący: SSA Anna Rodak

Sędziowie: SSA Beata Michalska (spr.)

D.. SSO Karol Kotyński

Protokolant: Sekretarz sądowy Aleksandra Białecka

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 26 kwietnia 2019 r. w Ł.

sprawy Z. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł.

o wysokość emerytury

na skutek apelacji Z. K.

od wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi

z dnia 12 września 2018 r. sygn. akt VIII U 885/18

oddala apelację.

Sygn. akt III AUa 1217/18

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 6 marca 2018 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. przyznał Z. K. prawo do emerytury od dnia 15 stycznia 2018 r., tj. od osiągnięcia wieku emerytalnego. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że przy ustaleniu wysokości emerytury uwzględniono: kwotę składek zewidencjonowanych na koncie z uwzględnieniem waloryzacji - 97,19 zł, kwotę zwaloryzowanego kapitału początkowego - 97 053,05 zł oraz średnie dalsze trwanie życia - 219,60 miesięcy, zaś wyliczona kwota emerytury wyniosła 442,40 zł. Organ rentowy wskazał także, że przy ustalaniu wysokości emerytury uwzględniono zwiększenie z tytułu opłacania składek na ubezpieczenie społeczne rolników za okres 9 lat, 3 miesięcy. Zwiększenie z tytułu opłacania składek na ubezpieczenie społeczne rolników wynosi 82,00 zł. Zatem łącznie emerytura wynosi 524,40 zł. Jednocześnie organ rentowy wyjaśnił, że przyznana emerytura jest niższa od najniższej emerytury, która wynosi 1000,00 zł. Emerytura nie podwyższa się, gdyż wnioskodawca nie udowodnił łącznie okresów składkowych i nieskładkowych w wymiarze 25 lat.

W odwołaniu od powyższej decyzji, ubezpieczony wniósł o jej zmianę i uwzględnienie przy wyliczeniu emerytury wynagrodzenia faktycznie osiąganego w okresie pracy w Miejskim Zakładzie (...) w Ł. od 1 lipca 1976 r. do 1 października 1977 r. nie zaś minimalnego jak przyjął ZUS. Nadto wskazał, że przez okres 9 lat i 3 miesięcy opłacał składki na ubezpieczenie społeczne rolników i doliczenie 82 zł jest zaniżone w stosunku do najniższej emerytury wynoszącej 1000 zł.

Organ rentowy wnosił o oddalenie odwołania.

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 12 września 2018 r. Sąd Okręgowy w Łodzi oddalił odwołanie.

Rozstrzygnięcie Sądu pierwszej instancji zapadło w następującym stanie faktycznym:

Z. K., ur. (...), w dniu 11 lipca 2017 r. złożył wniosek o ustalenie kapitału początkowego.

Decyzją z dnia 29 sierpnia 2017 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. ustalił kapitał początkowy wnioskodawcy. Do ustalenia podstawy wymiaru kapitału początkowego oraz obliczenia wskaźnika wysokości tej podstawy organ rentowy przyjął podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 10 kolejnych lat kalendarzowych, tj. od 1 stycznia 1989 roku do 31 grudnia 1998 roku. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wyniósł 23,03% i został pomnożony przez kwotę bazową w wysokości 1.220,89 zł, w związku z czym podstawa wymiaru kapitału początkowego wyniosła 281,17 zł. ZUS uwzględnił okresy składkowe w wymiarze 5 lat, 4 miesięcy i 14 dni tj. 64 miesiące. Wysokość 24% kwoty bazowej wyniosła 293,01 zł. Współczynnik proporcjonalny do osiągniętego do dnia 31 grudnia 1998 roku wieku oraz okresu składkowego i nieskładkowego wyniósł 35,78%. Średnie dalsze trwanie życia wyrażone w miesiącach dla osób w wieku 62 lat przyjęto w ilości 209 miesięcy. W związku z powyższym, wysokość kapitału początkowego ustalona na dzień 1 stycznia 1999 roku wyniosła 25 984,97 zł. Organ rentowy do ustalenia kapitału początkowego nie uwzględnił okresu od 31 grudnia 1993 roku do 31 grudnia 1993 roku i od 31 października 1995 roku do 31 października 1995 roku, gdyż nie została opłacana składka. Jednocześnie za okres od 16 lutego 1976 roku do 24 kwietnia 1976 roku, od 1 lipca 1976 roku do 1 października 1977 roku i od 14 marca 1991 roku do 30 marca 1992 roku Zakład przyjął minimalne wynagrodzenie obowiązujące w j.g.u. ze względu na brak zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu (Rp - 7).

W dniu 11 stycznia 2018 r. Z. K. złożył wniosek o emeryturę.

Zaskarżoną decyzją z dnia 6 marca 2018 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł., na podstawie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, przyznał Z. K. prawo do emerytury od dnia 15 stycznia 2018 roku, tj. od osiągnięcia wieku emerytalnego.

Odwołujący w okresie od 16 lutego 1976 r. do 24 kwietnia 1976 r. był zatrudniony w Biurze (...) Szklm Laboratorijnym i Termometrami w Ł. w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku referenta, na którym otrzymywał wynagrodzenie zasadnicze w wysokości 1.700 zł miesięcznie plus premia regulaminowa. W okresie od 1 lipca 1976 r. do 1 października 1977 r. pracował w Miejskim Przedsiębiorstwie (...) w Ł. w pełnym wymiarze czasu pracy ostatnio na stanowisku motorniczego. Nie korzystał z urlopu bezpłatnego. Z okresu pracy w Miejskim Przedsiębiorstwie (...) w Ł. nie zachowała się żadna dokumentacja osobowo - placowa, ponieważ prawdopodobnie została zniszczona. Odwołujący nie posiada zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu za wskazany okres.

W okresie od 14 marca 1991 r. do 30 marca 1992 r. Z. K. był zatrudniony w Przedsiębiorstwie Produkcyjno - Handlowo - Usługowym (...) w P. w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku pracownika fizycznego i otrzymywał wynagrodzenie w wysokości 800 zł miesięcznie. Od 4 listopada 1992 r. do 30 października 1995 r. prowadził działalność gospodarczą. Natomiast od 22 listopada 1995 r. do 31 grudnia 2004 r. podlegał ubezpieczeniu społecznemu rolników.

W konsekwencji powyższych ustaleń Sąd Okręgowy stwierdził, że odwołanie nie jest zasadne. Sąd zważył, że w niniejszym postępowaniu istota sporu sprowadzała się do ustalenia czy ubezpieczony w spornym okresie osiągał wynagrodzenie w wyższej wysokości niż zarobki, które przyjął organ rentowy przy ustalaniu kwoty należnego mu świadczenia. Bezspornym bowiem było, że ustalenie wyższych zarobków przekładałoby się na wysokość należnej mu emerytury.

Z. K. wniósł o uwzględnienie do obliczenia wysokości świadczenia, wynagrodzenia, jakie osiągał w okresie od 1 lipca 1976 roku do 1 października 1977 roku w czasie zatrudnienia w Miejskim Przedsiębiorstwie (...) w

Ł.. Jednak odwołujący się nie przedstawił żadnych dowodów potwierdzających jakie faktycznie wynagrodzenie w tym okresie otrzymywał. Z załączonej przez wnioskodawcę do akt korespondencji kierowanej do Archiwum Zakładowego w Ł. oraz Miejskiego Przedsiębiorstwa (...) sp. z o.o. w Ł. wynika, że instytucje te nie są w posiadaniu dokumentacji osobowo - płacowej Z. K. ze spornego okresu zatrudnienia, ponieważ z uwagi na obowiązujące poprzednio przepisy uprawniające pracodawcę do przechowywania dokumentacji płacowej jedynie przez 12 lat, zostały najprawdopodobniej zniszczone. W tej sytuacji Sąd Okręgowy, przy braku dokumentacji płacowej, nie mógł na podstawie jedynie twierdzeń wnioskodawcy przyjąć, że otrzymywane wynagrodzenie w spornym okresie było wyższe. Zwłaszcza, że sam wnioskodawca nie był w stanie określić kwotowo na jakim poziomie się ono kształtowało, a jedynie stwierdził, że było ono bardzo wysokie. Taka informacja zdecydowanie nie jest wystarczająca, aby dokonać ustalenia wysokości emerytury i przyjęcia wyższego wynagrodzenia za sporny okres niż minimalnego obowiązującego w tym czasie w.j.g.,u. Do ustalenia podstawy wymiaru świadczeń emerytalno-rentowych może być uwzględnione tylko wynagrodzenie faktycznie uzyskane przez ubezpieczonego w danym okresie, a nie zaś wynagrodzenie ustalone na podstawie przypuszczeń czy też uśrednień. Jedynie wynagrodzenie ubezpieczonego ustalone w sposób niewątpliwy, wobec którego nie istnieje wątpliwość, iż zostało ono zawyżone, może być podstawą do ustalenia współczynnika wysokości podstawy wymiaru.

W ocenie Sądu, nie było również podstaw, aby podzielić argumentację odwołującego co do faktu nie uwzględnienia przez ZUS przy ustalaniu wysokości świadczenia okresu podlegania ubezpieczeniu społecznym rolników w wymiarze 9 lat i 3 miesięcy.

Odwołując się do treści art. 25 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 roku o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2017 roku, poz. 2336) Sąd wskazał, że organ rentowy w zaskarżonej decyzji wyjaśnił wprost, iż zwiększenie z tytułu podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników przysługuje wnioskodawcy za okres 9 lat i 3 miesiące, tj. za 39 kwartałów. Dokonał stosownego wyliczenia, tj. 39 kwartałów x 1,0% : 4 x 886,44 (najniższa wysokość emerytury) = 82 zł. Kwota 82 zł jest zatem tą, o którą należało zwiększyć wysokość emerytury. Tak też uczynił ZUS do wyliczonej kwoty emerytury wynoszącej 442,40 zł doliczył kwotę 82 zł i łącznie wyniosła ona 524,40 zł.

Z uwagi na powyższe Sąd uznał, że brak jest podstaw do zmiany zaskarżonej decyzji i na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. orzekł jak w sentencji.

W apelacji od powyższego wyroku ubezpieczony podniósł, że nie mógł dostarczyć do ZUS zaświadczenia o zarobkach z okresu zatrudnienia w Miejskim Przedsiębiorstwie (...) ze względu na postawę byłego pracodawcy, który nie udostępnił mu zarobków naruszając prawo do należytego wyliczenia wynagrodzenia za dany okres. Przepisy nie mogą łamać praw nabytych ubezpieczonego i dyskryminować. Zakład Ubezpieczeń Społecznych korzystając z wyliczenia opartego o najniższe wynagrodzenie złamał art. 5 k.c.

Skarżący zakwestionował również wyliczenie za okres ubezpieczenia w KRUS. Jest ono wyjątkowo dla niego niekorzystne. Idąc tokiem tego wyliczenia, emerytura rolnicza po 25 latach ubezpieczenia wynosiłaby 222 zł, co jest nieprawdą ponieważ wynosi 1000 zł. Według wyliczeń apelującego, zwiększenie z tytułu opłacania składek na ubezpieczenie społeczne rolników powinno wynosić 360 zł miesięcznie. Ponadto, zdaniem apelującego, wyliczenie za okres ubezpieczenia rolniczego winna dokonać Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego na podstawie przepisów ustawy z dnia 20 grudnia 1990r. o ubezpieczeniu społecznym rolników.

W konkluzji apelacji skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i uwzględnienie odwołania.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja nie jest zasadna. Sąd Okręgowy wydał trafne rozstrzygnięcie, które znajduje uzasadnienie w zgromadzonym materiale dowodowym oraz w treści obowiązujących przepisów.

Przepis § 21 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno – rentowe (Dz. U. nr 237, poz. 1412) stanowi, że środkami dowodowymi stwierdzającymi

wysokość zarobku, dochodu, przychodu oraz uposażenia przyjmowanego do ustalenia podstawy wymiaru emerytury lub renty są zaświadczenia pracodawcy lub innego płatnika składek, legitymacja ubezpieczeniowa lub inny dokument, na podstawie którego można ustalić wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu lub uposażenia.

Nie ulega wątpliwości, że w postępowaniu przed organem rentowym nie jest możliwe udowadnianie wysokości wynagrodzenia innymi dowodami niż wymienione we wskazanym wyżej przepisie dokumenty. Przepisy regulujące postępowanie o świadczenia emerytalno – rentowe przed organem rentowym nie mają natomiast zastosowania w postępowaniu sądowym, które regulowane jest przepisami Kodeksu postępowania cywilnego, a ewentualne ograniczenia dowodowe mogą wynikać jedynie z przepisów tego Kodeksu. Oznacza to, że fakty, od których uzależnione jest prawo do emerytury oraz wysokość tego świadczenia, mogą być wykazywane wszelkimi środkami dowodowymi przewidzianymi w Kodeksie postępowania cywilnego, w tym także zeznaniami świadków.

Z ustaleń Sądu Okręgowego, które Sąd Apelacyjny w pełni podziela wynika, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych dokonał prawidłowego wyliczenia wysokości należnej ubezpieczonemu emerytury. Natomiast uwzględnienie żądania ubezpieczonego o przeliczenie świadczenia w oparciu o wynagrodzenie z okresu zatrudnienia w MPK od 1 lipca 1976 r. do 1 października 1977 r. nie jest możliwe. Brak jest bowiem podstaw prawnych do przyjęcia w sytuacji, gdy wnioskodawca nie przedstawił jakichkolwiek dowodów potwierdzających wysokość zarobków osiągniętych w w/ w okresie, hipotetycznego wynagrodzenia, opartego wyłącznie na twierdzeniach wnioskodawcy. Sąd Apelacyjny nie neguje tego, że jak twierdzi ubezpieczony, jako motorniczy w MPK zarabiał dużo powyżej minimalnego wynagrodzenia w j.g.u. Jednakże samo twierdzenie skarżącego dotyczące wysokości osiąganego wówczas wynagrodzenia, bez przedłożenia na tą okoliczność dowodów, nie może stanowić podstawy do przeliczenia wysokości emerytury.

Sąd Apelacyjny podziela również stanowisko Sądu I instancji odnośnie prawidłowości wyliczenia przez organ rentowy wysokości tzw. zwiększenia rolnego. Zgodnie z treścią przepisu art. 26a ust. 1 ustawy emerytalnej wysokość emerytury ustalonej zgodnie z art. 26 ulega zwiększeniu za okresy opłacania składek na Fundusz Emerytalny (...), Fundusz Ubezpieczenia Społecznego (...) i ubezpieczenie emerytalno-rentowe, o których mowa w przepisach o ubezpieczeniu społecznym rolników. Zwiększenie to ustala się według zasad wymiaru części składkowej emerytury rolniczej przewidzianych w przepisach o ubezpieczeniu społecznym rolników na podstawie zaświadczenia Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego o okresach opłacania składek. W myśl przepisu art. 25 ust. 1 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2008 r. Nr 50, poz. 291 z późn. zm.) część składkową ustala się przyjmując po 1% emerytury podstawowej za każdy rok podlegania ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu, z uwzględnieniem ust. 2-7. Natomiast w myśl przepisu art. 6 pkt 7 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników ilekroć w ustawie jest mowa o emeryturze podstawowej - rozumie się kwotę miesięcznej najniższej emerytury, określoną w przepisach emerytalnych.

Powyżej cytowane przepisy w sposób jednoznaczny przesądzają, że do obliczenia emerytury wypłacanej z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych uwzględnia się okresy opłacania składek na ubezpieczenie rolnicze w ten sposób, że za każdy rok opłacania składek dolicza się do emerytury 1% najniższej emerytury, przy czym niepełne lata zamienia się na kwartały, przyjmując cały kwartał, w którym powstało ubezpieczenie.

W przypadku ubezpieczonego, który nie kwestionował przyjętego przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych okresu ubezpieczenia społecznego rolników – 9 lat, 3 miesiące, tj. 39 kwartałów, należało 9 lat x 8,86 zł (1% kwoty 886,44 zł - najniższej emerytury) co daje 79,74 zł + 2,21 zł (za 3 miesiące – 1 kwartał) ≈ 82 zł. Otrzymana kwota 82 zł stanowi wskazane zwiększenie emerytury. Biorąc powyższe pod uwagę uznać należy, że decyzja organu rentowego zwiększająca wysokość emerytury ubezpieczonego o kwotę 82 zł jest prawidłowa. Tym samym, zgłoszony na etapie postępowania apelacyjnego wniosek ubezpieczonego o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego do spraw rachunkowości, Sąd Apelacyjny oddalił na mocy art. 217 § 3 k.p.c. uznając, że sprawa została dostatecznie wyjaśniona i nie wymaga wiadomości specjalnych, a wnioskodawca nie kwestionował ani wysokości okresów składkowych przyjętych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych ani kwoty emerytury podstawowej przyjętej do wyliczenia dodatku rolnego.

W tym stanie rzeczy, nie znajdując podstaw do uwzględnienia apelacji, Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. apelację oddalił.